MONTANAPARK SELGROEP, WOENSDAG, 23 APRIL 2025

DIE HANDELINGE VAN DIE APOSTELS

Soos wat ons die verskillende sendbriewe bestudeer, moet ons gaan kyk hoe hulle in die geskiedenis inpas soos Handelinge dit vir ons beskryf. Lukas is die skrywer en Handelinge gaan aan waar die Lukas evangelie opgehou het, soos ons in Handelinge 1:1 lees. Wie was Theófilus? Ons het nie 'n duidelike antwoord nie, maar dit is moontlik dat hierdie man 'n hoog aanstaande persoon was, dalk 'n Romein wat tot bekering gekom het en meer wou weet oor dit wat die stigting van die Kerk vooraf gegaan het. Dit was met dit in gedagte dat Lukas die tweede verhaal, Handelinge, vir Theófilus sou opteken. Die naam Theófilus beteken "vriend van God".

Soos wat jy die sendbriewe bestudeer, kyk altyd uit vir waar hulle in Handelinge na verwys word. Handelinge begin in die jaar 30 nC maar die skrywe is eers in ongeveer 63 nC opgeteken. Kom ons kyk bietjie dieper na die struktuur van hierdie skrywe.

1. Handelinge 1:1-11 is 'n opsomming van Lukas se vertelling van die gebeure soos hy dit in sy evangelie opgeteken het, tot op die Hemelvaart, in Lukas 24:51. Hy gaan nou voort met die uiteensetting van die geskiedenis en die stigting van die Kerk. In vers 2 het ons die verwysing "apostels" eerder as "dissipels". Dit dui die klemverskuiwing van die taak van die apostels aan. Hulle was eers net leerlinge (dissipels) maar nou moet hulle die boodskap uitdra (apostels). Lukas noem in Handelinge 1:4 inligting wat hy nie spesifiek in Lukas 24:49 na verwys nie.

2. Handelinge 1:12-26 vertel van die kiesing van Matthías as die twaalfde apostel in die plek van Judas. Vers 16 se verwysing is Psalm 41:9-10, en die van vers 20, Psalm 109:8. Dit is baie belangrik om op vers 22 te let. Die vereiste vir die amp van apostel is dat die persoon moes kon getuig van die opstanding van Jesus Christus en dit ervaar het. Hy moes dus fisies teenwoordig gewees het tydens of na die opstanding en Hom gesien het.

   Dit is om hierdie rede dat daar nie vandag apostels kan wees nie en diegene wie hulle hierdie amp aanstel, is vals. Matthias was nooit een van die 12 dissipels nie, maar deel van 'n veel groter groep wie ook dissipels genoem is. Paulus was die dertiende en laaste apostel. Sien Galasiërs 1:1; Efesiërs 1:1; en 2 Timótheüs 1:1. Hy beskou homself egter as die minste van die apostels. Sien 1 Korinthiërs 15:9 ev.

3. Handelinge 2:1-47 ev. vertel van die uitstorting van die Heilige Gees en die eerste bekeerdes. Pinkster (Eng. "Pentacost") was 50 dae na die opstanding van Jesus Christus. Sien vers 16, wat verwys na Joël 2:28. In verse 25-28 haal Lukas vir Dawid aan. Sien Psalm 16:8-11. Die verwysing in vers 35 kom uit Psalm 110:1. Van hier af het ons 'n beskrywing van die stigting van die kerk en hoe dit gegroei het, maar aanvanklik net onder die Joodse gemeenskap (In Handelinge 3:12 spreek Petrus die volk, Israeliete, aan). Let op die vier belangrike aspekte vir die byeenkomste van die eerste kerk soos in vers 42 beskryf word – lering, gemeenskap, nagmaal, en gebed.

4. Handelinge 3 stel ons bekend aan wonderwerke deur die hande van mense. Hierdie was die tekens wat die Jode nodig gehad het om te kon glo. Petrus verduidelik kortliks die Skrifte en hoe dit op die Messías gedui het. Sien vers 22 wat verwys na Deuteronomium 18:15-19. In Handelinge 4 verdedig Petrus hom voor die Joodse raad en haal Psalm 118:22 aan (vers 11).

Handelinge lê die basis vir die verstaan van die konteks van die sendbriewe van Paulus asook ander skrywers se sendbriewe (Jakobus, Petrus, Johannes, en Judas). Hier is ‘n kort uiteensetting. Jaar aanduidings mag soms ietwat verskil.

Gebeurtenis	Verwysing	Jaar (AD)
Uitstorting van die Heilige Gees	Handelinge 2:1-13	30
Die totstandkoming van die Kerk onder die Jode	Handelinge 2:40-47	30
Die eerste vervolgings van gelowiges in die Kerk	Handelinge 4:1-22; 5:21-42; 7:1-60	35
Filippus en die Ethiopiese hofdienaar	Handelinge 8:4-13	35
Die bekering van Paulus; sy bediening begin	Handelinge 9:1-9; 9:20 ev.; Gal 1:18	36; 39
Die eerste heidene kom tot bekering	Handelinge 10:1-48	40
Die stigting van die Kerk in Antiochië	Handelinge 11:19-30	43
Matthéüs skryf sy evangelie	Matthéüs	43
Jakobus, die broer van Johannes*[1], gemartel	Handelinge 12:1-25	44
Jakobus, die broer van Jesus*[2], se brief geskryf	Jakobus	45
Paulus se roeping na die heidene	Handelinge 13:1-3; 18:6	47
Paulus se eerste sendingreis	Handelinge 13:4-14:28	48
Eerste vergadering in Jerusalem	Handelinge 15:6-35; v16 (Amos 9:11)	50
Paulus se tweede sendingreis	Handelinge 15:39-18:22	51
Paulus skryf 1 Thessalonicense	1 Thessalonicense	52
Paulus skryf 2 Thessalonicense	2 Thessalonicense	53
Paulus se derde sendingreis	Handelinge 18:23-21:17	54
Paulus skryf 1 Korinthiërs	1 Korinthiërs	57
Paulus skryf Galasiërs	Galasiërs	57
Paulus skryf 2 Korinthiërs	2 Korinthiërs	58
Paulus skryf Romeine	Romeine	58
Lukas skryf sy evangelie	Lukas	59
Paulus in Jerusalem gearresteer	Handelinge 21:26-22:29	58
Paulus in Cesaréa in die tronk vir twee jaar	Handelinge 23:23-26:32; sien 24:37	59
Paulus vertrek na Rome	Handelinge 27:1-2	60
Paulus bereik Rome	Handelinge 28:11-16a	61
Paulus in Rome (in huisarres) onder bewaking	Handelinge 28:16b-31; sien vers 30	62
Paulus skryf Efesiërs	Efesiërs	62
Paulus skryf Filippense	Filippense	62
Paulus skryf Kolossense	Kolossense	62
Paulus skryf Filémon	Filémon	62
Petrus skryf sy eerste sendbrief	1 Petrus	63

Gebeurtenis	Verwysing	Jaar (AD)
Lukas skryf Handelinge	Handelinge	63
Paulus vrygespreek	Handelinge 28:21 ev.	63
Paulus besoek verskeie plekke	Romeine 15:24, 28	63
Paulus skryf Hebreërs	Hebreërs	63
Paulus skryf 1 Timótheüs	1 Timótheüs	63
Paulus skryf Titus	Titus	63
Markus skryf sy evangelie	Markus	64
Petrus skryf sy tweede sendbrief	2 Petrus	65
Paulus se tweede gevangenisskap in Rome	Geen rekord nie	65
Paulus skryf 2 Timótheüs	2 Timótheüs	66
Paulus doodgemaak	Geen duidelike rekord nie	66
Jerusalem verwoes	Soos Jesus voorspel het, Matt 24:2	71
Judas skryf sy sendbrief	Judas	75
Johannes skryf sy evangelie	Johannes	85
Johannes skryf sy drie sendbriewe	1 Johannes; 2 Johannes; 3 Johannes	90
Johannes se visioene op Patmos	Openbaring 1:9	96/7
Openbaring opgeteken	Openbaring	96/7
Johannes oorlede, die laaste van die apostels	Geen duidelike rekord nie	100

*[1] Jakobus was die broer van die apostel Johannes, die evangelie skrywer. Hy was na Stéfanus een van die eerste dissipels om gemartel te word. Jakobus was deel van Jesus se binnekring van ondersteuners. Hulle was Petrus, Johannes, en Jakobus. Sien Matthéüs 17.

*[2] Jakobus was Jesus se broer by Josef en Maria. Sien Matthéüs 13:55 en Markus 6:3. Daar was vier broers behalwe Jesus – Jakobus, Joses, Simon, en Judas. Daar was ook susters, wat beteken het dat Jesus se ouerhuis tipies van die tyd en kultuur was, groot, raserig, besig, en met min persoonlike ruimte.

Name kan vir ons as lesers vandag dikwels verwarrend wees omdat daar nie altyd tweede name was nie, en beslis nie vanne nie. Die mense van daardie tyd was egter goed bekend met die families en die onderskeie indiwidue.

Soos wat jy die sendbriewe lees, kyk na die tyd. Wanneer is dit geskryf; wat was die omstandighede; en waar was Paulus op daardie stadium? Dit sal help om die Woord in ‘n beter konteks te plaas. Die Woord is lewendig. Die Woord gee lewe. Die Woord funksioneer en reageer egter binne die raamwerk van die opgetekende geskiedenis van die tyd waarbinne dit afspeel. Dit sou onkundig wees om die geskiedenis te ignoreer.

Die handelinge van die apostels soos in Lukas se tweede skrywe opgeteken is, het nooit tot ‘n einde gekom nie. Dit leef vandag voort deur die verkondiging van die Groot Opdrag, soos ons in Mattheüs 28:18-20 vind. Hoedanig is jy deel van hierdie opdrag?